

ПРОЈЕКАТ ДРЖАВНЕ МАТУРЕ

Београд, 16. октобар 2020.

ПРВО ПИЛОТИРАЊЕ ДРЖАВНЕ МАТУРЕ

Прво пилотирање државне матуре, које се спроводи уз подршку Пројекта државне матуре, обухватиће ученике трећих разреда из 101 средње школе и провераваће квалитет испитних задатака и дела процедура

Како ће изгледати „велика“ матура имаће ускоро прилику да виде и испробају ученици трећих разреда из 101 средње школе у којима ће, од 27. до 30. октобра ове године, бити организовано прво пилотирање државне матуре. Припреме у оквиру Пројекта државне матуре се, упркос епидемији вируса Covid-19, одвијају према плану, па је Министарство просвете, науке и технолошког развоја донело одлуку да се прво пилотирање одржи у наведеном термину.

Пилотирање ће бити организовано у 50 гимназија, 48 средњих стручних школа и три средње уметничке школе. Пилотираће се завршни испит и све три врсте матуре – општа, стручна и уметничка, а провераваће се квалитет испитних задатака и део процедура које се спроводе у школама у току спровођења матуре. Циљ је да се на време уоче и отклоне евентуални пропусти и недостаци, али и да се ученици навикавају на тестирање овог типа и испитне задатке.

Октобарско пилотирање је прилика за „пробу“ **завршног испита** на крају трогодишњег средњег стручног образовања, јер ће ови ученици већ у јуну 2021. године полагаати прави завршни испит. Завршни испит тестираће се у десет школа за 22 образовна профила, а полагаће га по највише десет ученика из одељења.

Матура ће се први пут пилотирати у 50 гимназија и 38 средњих стручних школа, у којима ће пилотирање бити организовано за ученике из по два одељења. Пилотираће се само обавезни део испита, али ученици неће имати могућност да сами бирају „трећи“ предмет са Листе општеобразовних предмета (како ће бити на правој матури), већ ће полагаати предмет који ће за потребе првог пилотирања унапред бити одређен за њихову школу.

Наредно, **друго пилотирање матуре**, планирано за мај следеће године, требало би да у потпуности личи на праву матуру, јер ће се тада, осим задатака, проверавати и све процедуре у спровођењу државне матуре.

Да подсетимо, према плану Министарства просвете, науке и технолошког развоја, матура се уводи у образовни систем 2022. године и представља важан корак ка квалитетнијем образовању. Један испит, исти за све ђаке, којим завршавају средњу школу, омогућиће објективну проверу њихових постигнућа, а тиме и објективну проверу квалитета образовања. На основу јасне и свеобухватне анализе, засноване на евалуацији резултата матурских испита, образовни систем ће бити у могућности да на најефикаснији и најбољи начин најпре ради на уједначавању квалитета образовања, а онда на његовом унапређивању. Истовремено, државна матура требало би да допринесе подизању нивоа равноправности и једнакости у систему, и повећању обухвата за упис у високо образовање.

Пројекат државне матуре пружа техничку подршку Министарству просвете, науке и технолошког развоја да припреми, тестира и спроведе државну матуру на крају средњег образовања. За реализацију Пројекта државне матуре Европска унија је донирала 3,7 милиона евра. Пројекат државне матуре је један од текућих пројеката којим Европска унија, као највећи донатор у Србији, подржава модернизацију система образовања и усклађивање са стандардима и праксама земаља ЕУ. Од 2003. године, ЕУ је донирала за реформу сектора образовања више од 100 милиона евра – за унапређење предшколског васпитања и образовања, реформу средњег стручног образовања и образовања одраслих, реновирање и опремање школа и факултета, подршку инклузивном образовању, итд.

ПРВО ПИЛОТИРАЊЕ МАТУРЕ

- Испитиваће се градиво (садржај наставе) из првог и другог разреда кроз конкретне задатке.
- Пилотира се обавезни део матуре – Српски језик, Математика и предмети са Листе општеобразовних предмета (због узорка школа укључених у пилотирање неће бити пилотирани сви страни језици). Ученици ће радити по три теста, али ће предмет, који ће на правој матури у оквиру обавезног дела матурског испита моћи да бирају са Листе општеобразовних предмета, бити унапред одређен на нивоу школе (само за потребе овог пилотирања).
- НЕ ПИЛОТИРА се практични део стручне матуре и уметничке матуре.
- Тестови ће имати по 20 задатака, осим теста у оквиру стручног испита за ученике у средњим стручним школама који ће имати до 25 задатака.
- Време за израду теста биће 90 минута.
- Попуњене тестове ће прегледати екстерни оцењивачи – наставници који прегледају тестове неће прегледати тестове ученика из своје школе.
- Како у првом пилотирању, у октобру 2020. године, неће бити тестирана цела генерација, већ само поједина одељења у пилот школама, првим пилотирањем биће обухваћени припадници неколико националних мањина (тестови ће бити преведени на матерње језике). Тестирање ће бити обављено на мађарском и босанском језику.
- Одабраним узорком биће обухваћени и ученици са инвалидитетом и сметњама у развоју, за које ће и на пилотирању, као и на правој матури, бити прилагођавани услови полагања испита.
- Након завршеног пилотирања, тестови ће бити доступни свим школама.
- Информације о државној матури на <https://matura.edu.rs>.

За више информација:

Тамара Икономов
Стручњак за комуникације и медије
tikonov.matura2021@gmail.com
+381 63 241 408

Маја Вујовић
Стручњак за комуникације и медије
mvujovic.matura2021@gmail.com
+381 63 229 652

Прво пилотирање државне матуре

Врста школе	Средње стручне школе (трогодишњи ОП)	Гимназије	Средње уметничке школе	Средње стручне школе (четворогодишњи ОП)
Врста испита	ЗАВРШНИ ИСПИТ	ОПШТА МАТУРА	УМЕТНИЧКА МАТУРА	СТРУЧНА МАТУРА
Период пилотирања	27-30. октобар 2020. године			
Сврха пилотирања	Провера квалитета испитних материјала и дела процедура			
Број школа Број подручја рада Број ОП	10 8 22	50	3	39 12 40
Тип испита	Практични: Радни задаци	Писмени: Тест	Писмени: Тест	Писмени: Тест
Дани тестирања	1	До 3	До 3	До 3
Број испита	1	3	2 (3)	3
Трајање испита	Одређено појединачним радним задатком	Сваки тест 90 минута	Сваки тест 90 минута	Сваки тест 90 минута
Предмети		1. Матерњи језик и књижевност 2. МАТ 3. БИО, ГЕО, ЕНГ, ИСТ, НЕМ, ФИЗ или ХЕМ	1. Матерњи језик и књижевност 2. ГЕО, ЕНГ или ИСТ Солфеђо и хармонија (само ОП Музички сарадник теоретичар)	1. Матерњи језик и књижевност 2. МАТ, односно други општеобразовни предмет 3. Стручни испит (теоријски део)
Број задатака	1–2	20 (тестови из два обавезна општеобразовна предмета) До 20 (тестови из трећег предмета)	20 (тест из обавезног општеобразовног предмета) До 20 (тестови из другог општеобразовног предмета) 20 (Солфеђо и хармонија)	20 (тестови из два обавезна општеобразовна предмета) До 25 (тестови из теоријских делова стручног испита)
Припрема испитних материјала	Радне групе за подручја рада/образовне профиле у складу са методологијом усклађеном са ЗУОВ-ом	Радне групе за општеобразовне предмете у складу са методологијом усклађеном са ЗВКОВ-ом	Општеобразовни предмети: Радне групе за општеобразовне предмете у складу са методологијом усклађеном са ЗВКОВ-ом Уметнички предмет (Солфеђо и хармонија): Радна група за музичко образовање	Општеобразовни предмети: Радне групе за општеобразовне предмете у складу са методологијом усклађеном са ЗВКОВ-ом Стручни испити: Радне групе за подручја рада/образовне профиле у складу са методологијом усклађеном са ЗУОВ-ом

ПРОЈЕКАТ ДРЖАВНЕ МАТУРЕ

О ПРОЈЕКТУ ДРЖАВНЕ МАТУРЕ

Пројекат државне матуре (Унапређење квалитета образовања кроз увођење испита на крају средњег образовања) иницирало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја, а реализује се уз финансијску и техничку подршку Европске уније, која је за спровођење пројекта донирала 3,7 милиона евра. Кроз пројекат се пружа подршка за припрему, тестирање и увођење **завршног и матурских испита на крају средњег образовања у целокупан образовни систем.**

Резултати који би требало да буду постигнути, како је предвиђено Описом задатака:

Резултат 1. Образовни систем Републике Србије је спреман за спровођење државне матуре и завршних испита у средњем образовању

Резултат 2. Високошколске установе су спремне за нови начин уписа студената

Резултат 3. Информисаност јавности о значају увођења државне матуре и завршних испита у средње образовање и њихове користи за друштво.

Зашто државна матура?

Бројна истраживања претходних година указују на потребу да се унапреди квалитет образовања. Постојећа пракса матурских испита није стандардизована: уместо на државном нивоу, матура се спроводи на нивоу школа, па постоје велике разлике у погледу садржаја испита, процедура и критеријума оцењивања. Високошколске установе се жале на низак ниво знања ученика који уписују студије. Факултети организују пријемне испите како би проверили спремност кандидата за упис, па се ученици истовремено припремају за оба теста. Осим тога, ни пријемни испити нису стандардизовани и разликују се од факултета до факултета, а у неким случајевима не прате план и програм средњих школа. То ученике који желе да студирају доводи у неравноправан положај.

Увођење новог система завршног испита на крају трогодишњег образовања и државне матуре на крају четворогодишњег образовања требало би да одговори на постојеће недостатке и успостави кохерентан систем који ће повезати образовне циљеве, стандарде образовања, различите облике оцењивања, процену рада и стручно усавшавање наставника и екстерну евалуацију школа. Стандардизована матура на нивоу целе Србије омогућиће објективну процену квалитета образовања и биће темељ за даље унапређивање образовног система.

Припрема за спровођење државне матуре је захтеван, али неодложан задатак пред којим се налази систем образовања у Србији.

Шта је улога Пројекта?

Пројекат државне матуре пружа подршку Министарству просвете, науке и технолошког развоја у припреми система за спровођење државне матуре на крају средњег образовања.

Финансијска и техничка подршка Европске уније омогућила је припрему свих аспеката државне матуре.

Пројектне активности подељене су у три сегмента (три пројектне компоненте).

Кроз **Компоненту 1** дефинише се модел организације за успостављање система државне матуре и завршних испита и ради се на усклађивању институционалног и законског оквира кроз припрему прописа који ће дефинисати целокупну процедуру спровођења државне матуре. На основу анализе потреба за обукама, пружа се подршка за јачање капацитета запослених у образовним установама и подршка за активности радних група које припремају задатке за матурске и завршне испите. Израда инструмената, приручника и материјала за завршне испите је још један важан корак, уз тестирање државне матуре и завршних испита у одабраним пилот школама. Паралелно са тим, планирано је и јачање капацитета запослених у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања и Заводу за унапређивање образовања и васпитања, који ће изнети већину активности припреме, спровођења, праћења и вредновања целокупног посла. Најзад, предвиђено је стварање предуслова за управљање спровођењем државне матуре и завршних испита.

Компонента 2 предвиђа припрему високошколских установа за нови начин уписа студената и обухвата, између осталог: редовне консултације са високошколским установама како би се постигао консензус о државној матури, подршку факултетима за дефинисање критеријума за упис и обуке усмерене на примену ревидираних процедура уписа.

Компонента 3 посвећена је **томе да се јавност подробно и на време упозна са планираним активностима како би боље разумела значај увођења државне матуре у средњем образовању** и њене користи за друштво. У оквиру Пројекта биће успостављен сервис за информације (инфо центар), а од фебруара 2020. године у функцији је и вебсајт државне матуре. Кроз различите догађаје на националном, регионалном и локалном нивоу, промотивне материјале и друштвене мреже, Пројекат настоји да све неопходне информације буду доступне пре свега ученицима и наставницима, али и родитељима, запосленима у просвети и најширој публици.

Пројекат је почео са радом у јануару 2019. године и трајаће, како је планирано, до децембра 2021. године.